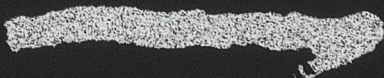
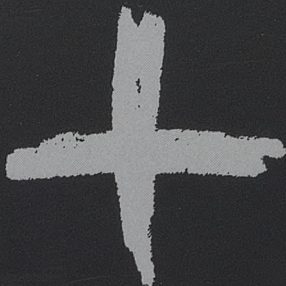

 TEATR LUDOWY
scena pod ratuszem

Iwan Wyrypajew.
Шалентынкі

Przechodzień ... Miłość – rozumie pan, jest miłością wtedy, kiedy można niczego się nie bać, niczego nie wstydzić. Kiedy nie zostanie się oszukanym i zdradzonym. Kiedy się wierzy. Kiedy chce się być lepszym, żyć lepiej. A kiedy ktoś mówi: no, co z tobą, taka-owaka, spóźniłaś się dziesięć minut, gdzie byłaś? To miłością nie jest. A kiedy czeka się bez końca i godzinę, i rok, i dłużej, ponieważ się wie i wierzy, że człowiek mimo wszystko przyjdzie... (*opamiętawszy się odrobinę*).
Przepraszam pana, ja, здаје się, chyba za bardzo...
Przepraszam pana.

Buchow Proszę mi wybaczyć, czy to pan czeka na nią? Tak?

Przechodzień Ja czekam na swoją żonę... (*odchodzi*)

Fragment sztuki M. Roszczina *Walentyn i Walentyna*

Iwan Wyrypajew **Walentyński**

*W pewnym sensie ciąg dalszy sztuki M. Roszczina
„Walentyn i Walentyna”,
a dokładniej melodramat z cytataми w kierunku
prymitywizmu*

tytuł oryginału *Walentinow dzień*
przekład **Andrzej Bubień**

reżyseria i opracowanie muzyczne

Paweł Szumiec

scenografia

Marek Braun

kostiumy

Jolanta Łagowska

asystent reżysera

Manuela Nowicka

Walentyna – 60 lat

Maja Barełkowska

Katia – 18-20 lat, 35-40 lat

Patrycja Durska/Agnieszka Kawiorska

Katia – 60 lat

Jagoda Pietruszkówna

Walenty – 18-20 lat, 35-40 lat

Paweł Kumięga

scena pod ratuszem

2 lutego 2007

302. premiera Teatru Ludowego

Anioł, co zimowym rankiem
Zaręczył nas w tajemnicy,
Nie odwraca pociemniałych
Oczu od beztroski naszej.

Dlatego lubimy niebo,
Świeży wiatr i dnia przejrzystość,
I gałęzie czerniejące
Za żelaznym ogrodzeniem.

Dlatego lubimy ciemne,
Wodami przerżnięte miasto,
Lubimy nasze rozstania
I godziny krótkich spotkań.

Anna Achmatowa

Jak się panu żyje z inną –
Prościej? – Wiosłem raz pluśnięcie!
I ja – czy brzegową linią
Dość już szybko z twej pamięci

Uszłam, pływający ostrów
(Po niebie – a nie po wodzie!),
Dusze, dusze! – wy jak siostry,
A nie jak kochanki bądźcie!

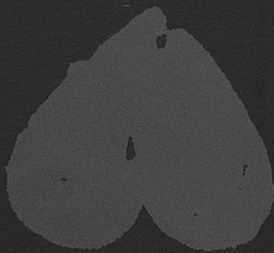
Jakże żyje się z d o m o w ą
Kobietą? Bez ubóstwienia?
Kiedyś z tronu swą królową
Strącił i sam zszedł na ziemię,

Jakże żyjesz – jak się starasz –
Wzdrygasz się? Jak ci się wstaje?
Z cłem na nieśmiertelną szarość
Jakże sobie radę dajesz?

Maryna Cwietajewa

Szkoda, że cię tu nie ma,
szkoda, kochanie.
Siedziałybyś na sofie,
ja - na dywanie.
Chustka byłaby twoja,
moja - kapiąca łza.
Albo może na odwrot:
płacz ty - pociecha - ja.

(...)
Szkoda, że cię tu nie ma,
szkoda, kochanie.
Srebrny księżyc na czarnym
nieba ekranie
na przekór astronomom
oddawałbym co noc
na żeton na automat,
by usłyszeć twój głos.

Szkoda, że cię tu nie ma,
(...)
Zmierzch. Krzyk mew. Liści szmer.
Co za zysk z zapomnienia,
jeśli już po nim - śmierć?

Josif Brodski

Rźnij, harmonio! Nuda, nuda spływa...
Palce harmonisty — falą ciemną.
Pijże ze mną, suko parszywa,
Pijże ze mną.
(...)

Aż do trzewi żeś mi dojadła,
Na wszystkie strony.
Rźnij, harmonio! Rźnij, klawiszasta!
Pij, wydro, chlupże!
(...)

Im boleśniej, tym głośniej
To gra, to ścicha.
Samobójstwem nie skończę,
A idź do licha!

Sergiusz Jesienin

Płacze dziewczynka
Balon uciekł jej
Ludzie mówią nie płacz
A balonik hen

Płacze dziewczyna
Chłopca trzeba jej
Ludzie mówią „nie płacz”
A balonik hen

Płacze kobieta
Mąż porzucił ją
Ludzie pocieszają
A balonik hen

Płacze staruszka
Matko dosyć łez
A balonik wrócił
I niebieski jest

Bułat Okudźawa

O nowej dramaturgii rosyjskiej

W Rosji docenia się mistrzów i to właśnie ich mądry, dyskretny wpływ przesądza w dużej mierze o poziomie propozycji dramaturgicznej młodzieży.

I nie chodzi tu jedynie o Nikołaja Koladę, z którego warsztatów pisarskich wyszedł zarówno Wasilij Sigiarijew (*Plastelina*, *Czarne mleko*) czy Oleg Bogajew (*Rosyjska poczta ludowa*, *Martwe uszy*), jak i wielu innych ciekawych twórców, których sztuki Kolada systematycznie publikuje w wydawanych przez siebie tomach: *Mietiel. Piesy uralskich avtorov* /1999/, *Arabeski* /2000/.

Starszy o pokolenie od Kolady Michaił Roszczin, pomimo swych siedemdziesięciu lat, wspólnie z Aleksiejem Kazancewem/ur. 1945/, powołał do życia tzw. Lubimowkę czyli „niezależny, niepaństwowy festiwal ‘czytań’ sztuk młodych dramaturgów”. Co roku prezentowanych jest w ten sposób 30-40 nowych tytułów.

(...)

Jednak bez wątpienia sceną, która ostatnio wzbudziła najwięcej zainteresowania był otwarty 14 lutego 2002 roku w piwnicy domu przy Triechprudnym Pierieulkie Teatr.doc. Następujące szybko po sobie prapremiery *Zbrodni namiętności* Galiny Sinkiny, *Tlenu* Iwana Wyrypajewa, *Wielkiego żarcia* Aleksandra Wartanowa/Rusłana Malikowa, *Pieśni narodów Moskwy* Aleksandra Rodionowa/Maksyma Kuroczkina i – wreszcie – *Wojny Mołdawian...* zbudowały sławę tego miejsca, w którym prowadzi się odważne i bezkompromisowe poszukiwania nowego języka scenicznego.

Teatr nosi przydomek „doc” co znaczy – dokumentalny. Ambicją jego twórców jest bowiem uwolnienie tej sceny od teatralnego kłamstwa dzięki terapeutycznemu wpływowi, jaki na artystów ma mieć zetknięcie z żywą, „nieoswojoną” rzeczywistością. Metoda wyzwiania się od scenicznych i literackich konwencji nosi nazwę verbatim i została importowana z Anglii.

(...)

Właśnie ten lęk przed literackim/teatralnym kłamstwem, przed popadnięciem w utarte koleiny w myśleniu/pisaniu o świecie przenika całą młodą dramaturgię rosyjską. Ci dwudziestolatkowie gorączkowo pragną zrozumieć Rosję początków trzeciego tysiąclecia i z reguły dochodzą do wniosku, że odziedziczone

po przeszłości kategorie nie są już w stanie uporządkować chaosu współczesności.

Myślę, że to właśnie poczucie jest zasadniczym powodem zarówno radykalnego zwrócenia się do rzeczywistości, jak i – bardzo dziś silnego – nurtu rozliczeń z tradycją.

(...)

Rozprawa z pięknymi kłamstwami sztuki i intelektu, która dokonuje się ostatnimi czasy w rosyjskim teatrze jest zresztą o wiele bardzo gruntowna.

Gwiazda nowego teatru, Iwan Wyrypajew/ur. 1974/ w swym *Tlenie* podważa wszelkie podstawowe reguły dotychczasowego dramatu: istnienie postaci, konfliktu dramatycznego, akcji w jej rozwoju, „naczelnego zadania” itd. Jedyna respektowana przez niego zasada to rytm spektaklu, o którego poprawność dba przede wszystkim.

Wszechobecnemu rytmowi poddany jest tu sens słów, świadomie zacierany i najwyraźniej dla Wyrypajewa drugorzędny.

(...)

Najnowszą dramaturgię rosyjską tworzą przede wszystkim aktorzy i reżyserzy. Obie te profesje uprawia Nikołaj Kolada i Iwan Wyrypajew, reżyserami są: Aleksander Wartanow, Rusłan Malikow, Oleg Priesniakow, Michaił Ugarow i Michaił Pokrass, aktorem – Jewgienij Griszkwieć. Mają za sobą solidne, uczące warsztatu, rosyjskie szkoły teatralne. Dlatego też ich wątpliwości i pytania wobec możliwości tradycyjnych technik dramatu i teatru posiadają swój ciężar gatunkowy i celnie trafiają w słabe miejsca dawnych teorii.

Rosyjską specyfiką natomiast pozostaje już to, że chce im się ów ostrzał prowadzić. Zastanawiać się wciąż od nowa „nad prawdą i kłamstwem teatru”, analizować Stanisławskiego, pytać o odpowiedzialność moralną twórcy, o odpowiedniość jego życia i dzieła.

Z rosyjskiej perspektywy te „przekłête pytania” są nadal aktualne i wciąż od nowa należy je sobie zadawać.

Krzysztof Kopka

IWAN WYRYPAJEW – urodził się w roku 1974. Rosyjski aktor, reżyser i dramaturg. Autor sztuk: *Sny* (2000), *Miasto gdzie ja* (2001), *Walentynki* i *Tlen* (2002). Ukończył Wydział Aktorski Akademii Teatralnej w Irkucku (1995), w latach 1995-1996 aktor teatru w Magadanie, 1996-1998 aktor Teatru Dramatu i Komедии na Kamczatce. Studiował reżyserię w Wyższej Szkole Teatralnej im. Szczukina w Moskwie. W 1998 roku założył w Irkucku teatr studyjny Przestrzeń Gry. Od roku 2001 pracuje w moskiewskim Teatrze.doc. Gościł wraz z zespołem na festiwalach teatralnych w Austrii, Francji i Polsce. Międzynarodowy rozgłos przyniósł mu dramat *Sny*, wystawiany m.in. przez Declana Donellana w ramach Tygodnia Dramaturgii Rosyjskiej w Royal Court Theatre w Londynie. Natomiast administracja Irkucka oskarżyła autora o demoralizację, bluźnierstwo i zgubny wpływ na młodzież. Teatr Przestrzeń Gry zawiesił działalność w rodzinnym mieście, ponieważ władze w Irkucku skutecznie uniemożliwiły pracę zespołowi, odbierając mu prawo do użytkowania teatralnych pomieszczeń. *Tlen*, ostatnia sztuka Wyrypajewa, jest protestem przeciwko ordynarności, martwocie i stęchliźnie codziennego życia. Wyrypajew jest jednym z najbardziej znanych i najlepiej sprzedających się za granicą młodych dramaturgów rosyjskich. Okrzyknięty został przez krytykę liderem całego pokolenia. Taka rola chyba odpowiada autorowi *Tlenu*, znanemu również z tego, że chętnie udziela mediom ostrych, programowych wywiadów. Jest zwolennikiem sztuki zaangażowanej. Przy całym swym radykalizmie Wyrypajew nie ukrywa dystansu wobec techniki teatru dokumentalnego verbatim. Uważa, że sama metoda dramaturgów-dokumentalistów nie przesądza o niczym: ani o socjalnej wnikliwości czy doniosłości sztuki, ani o jej klasie literackiej.

TEATRLUDOWY

Osiedle Teatralne 34, 31-948 Kraków
tel.: 012 68 02 100, fax: 012 68 02 155
teatr@ludowy.pl
www.ludowy.pl

scena pod ratuszem

Rynek Główny 1, tel.: 012 421 50 16
kasa czynna: wtorek - sobota, godz. 15.00 - 19.00
niedziela i święta 2 godz. przed spektaklem

Dyrektor: **Jacek Strama**

Przewodniczący Rady Artystycznej: **Jerzy Fedorowicz**

Kierownik muzyczny: Krzysztof Sz wajgier

Sekretarz literacki: Maria Klotzer

Koordinacja pracy artystycznej,

kierownik sceny: Katarzyna Kolanowska

Promocja i reklama: Beata Strama, Ewa Zawalska

Jerzy Fedorowicz, Jr

Kierownik Biura Obsługi Widza: Włodzimierz Brodecki

Kierownik techniczny: Zenon Maciak

Oświetlenie: Tomasz Kapusta, Robert Kania

Akustyka: Dariusz Puk, Krzysztof Kuligowski

Brygadier sceny: Roman Sorbjan

Charakteryzacja: Krystyna Ryś

Garderobiana: Dorota Kurowska

Kierownik pracowni krawieckiej damskiej: Danuta Szkarłat

Kierownik pracowni krawieckiej męskiej: Zofia Maj

Prace modelatorskie i malarskie: Witold Krawczyk

Prace tapicerskie: Stanisław Kasprzyk

Prace ślusarskie: Edward Dyrda

Redakcja programu: Maria Klotzer

Fotografie: Sebastian Strama

PRZYJACIELE TEATRU

Małopolska
Thier
Naturalna Woda Mineralna

Business Consulting

PATRONI MEDIALNI

KARNET
INFORMATOR KULTURALNY

DZIENNIK POLSKI